

Desmit gadi rūpēs un palīdzībā: Inese Matisāne par ģimeņu atbalsta centru «Puķuzirnis»

Vācot ziedojumus akcijā «Paēdušai Latvijai» – Vēsma Āboliņa (no kreisās), Inese Matisāne un Sanita Loginova.

Gunda Katrīna Vovere

Inese Matisāne ir biedrības «Ģimeņu atbalsta centra «Puķuzirnis»» Preiļos dibinātāja un valdes priekšsēdētāja. Septembrī apritēja desmit gadi, kopš tā dibināta, un šajā laikā ir padarīts daudz laba. Šī biedrība, kas sākotnēji tika izveidota, lai sniegtu atbalstu jaunajiem vecākiem, ar laiku ir ievērojami paplašinājusi savu darbību, piedāvājot arī sociālos pakalpojumus. Pateicoties Ineses sirds darbam un centieniem, «Puķuzirnis» kļuvis par neaizvietojamu resursu, īpaši ģimenēm ar bērniem, kuriem nepieciešama palīdzība. Vairāk par biedrības dibināšanu, darbību un nākotni Inese pastāstīja «Vietējai Latgales Avīzei».

Kad un kāpēc tika izveidota biedrība «Ģimeņu atbalsta centrs «Puķuzirnis»?»

– Šī biedrība tika dibināta pirms desmit gadiem – 2014. gada 11. septembrī. Līdz ar bērnu ienākšanu ģimenē radās doma, ka Preiļu novadā vajadzētu šādu ģimeņu atbalsta centru jaunajiem vecākiem, ģimenēm, jo līdz tam tāda nebija. Ideja bija dzimusi un atradām domubiedrus, ar kuriem sanācām kopā. Sākumā bijām pat 30 cilvēki, un sākotnējā doma bija izglītēt jaunus vecākus. Tomēr, laikam ejot, sapratu, ka nepieciešams vairāk pievērsties sociālajiem pakalpojumiem. Šobrīd «Puķuzirnis» ir trīs galvenās darbības jomas jeb virzieni – pirmkārt, dalām pārtikas pakas akcijas «Paēdušai Latvijai» ietvaros, kā arī Eiropas pārtikas pakas trūcīgajiem un maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Otrkārt, sniedzam sociālos pakalpojumus – silto smilšu nodarbības, dabas vides estētikas nodarbības un nesen esam sākuši piedāvāt ABA terapiju bērniem ar autismu, autiskā spektra traucējumiem. Treškārt, vasarā organizējam nometnes bērniem un pieaugušajiem. Jāpiebilst, ka pārtikas pakas «Paēdušai Latvijai» var saņemt Preiļu novada iedzīvotāji, taču Eiropas pārtikas pakas var saņemt jebkurš interesents, galvenais nosacījums, lai personai būtu trūcīgā vai maznodrošinātā statuss. Arī sociālos pakalpojumus saņem var cilvēki no visiem novadiem, tāpat nometni varam noorganizēt kaut bērniem no Kurzemes, ja vien būtu tāds pieprasījums.

Cik cilvēku ikdienā darbojas biedrībā?

– Mums ir divas silto smilšu nodarbību speciālistes – Sanita un Līgita, Dana vada ABA terapiju, Kristīne, kura daļa pārtikas pakas, Anita atbild par publicitāti, palīdz veidot rakstus un uztur mājaslapu, un es esmu biedrības valdes priekšsēdētāja, kas organizē biedrības administratīvo darbu.

Šī ir jūsu pamatnodarbošanās?

– Nē, man ir savs uzņēmums, kurā es strādāju. Ikdienā es nodarbojos ar projektu pieteikumu rakstīšanu, lai piesaistītu Eiropas Savienības finansējumu – strādāju ar uzņēmējiem, zemniekiem, citām biedrībām, kam vajag palīdzēt. Arī pašvaldībām palīdzu rakstīt pārrobežu projektus, līderu (LEADER) projektus. Šajā jomā man ir jau divdesmit gadu pieredze, un man ļoti patīk tas, ko es daru. Izjūtu lielu gandarījumu, redzot rezultātu – cik daudz ir palī-

dzēts un cik daudz finansējuma ir izdevies piesaistīt. Reiz mēģināju to skaitīt, bet sabijos no tiem skaitļiem! Bet biedrība ir mans sirds darbs.

Kas jūs motivē strādāt «Puķuzirnī»?

– Šajā biedrībā es iegūstu milzīgu gandarījuma sajūtu. Kaut vai izsniedzot pārtikas pakas, mana sirds ir mierīga, jo es zinu, ka kāds tāpēc neaizies gulēt ar tukšu vēderu. Tāpat arī ir ģimenes, kuras var atļauties pašu minimumu, un es zinu, ka būs bērns, kurš būs priecīgs par to mazo kārumu, ko viņš atradīs šajā ziedotajā pārtikas pakā. Patiesībā man ir arī skumji, jo reizēm mēs steidzam palīdzēt cilvēkiem tālumā, bet neredzam savus līdzcilvēkus tepat tuvumā. Es uzskatu, ka palīdzībai, rūpēm ir jābūt visu laiku, nevis tikai reizī gadā uz Ziemassvētkiem. Un tu nekad nezini, varbūt pašam kādreiz būs vajadzīga palīdzība.

Kādas ir aktuālākās ģimeņu vajadzības, ar kurām saskaraties?

– Ņemot vērā to, ka mums ir šie trīs galvenie darbības virzieni, es redzu, ka ģimenēm ļoti aktuāla ir palīdzība tieši sociālo pakalpojumu saņemšanai. Ir ļoti daudz bērnu, kuri izmanto silto smilšu nodarbības, un es domāju, ka ABA terapija arī būs ļoti pieprasīta, jo to var redzēt «tirgū» – rindas ir ļoti garas, jo speciālists vienlaikus var strādāt tikai ar kādiem pieciem bērniem, bet terapija ir ilgstošs process. Vecākiem ir svarīga bērna veselība, labsajūta un lai viņa bērns spētu iekļauties sabiedrībā.

Cik ģimenes šobrīd ir jūsu redzeslokā, kurām palīdzat ikdienā?

– Pārtikas pakas «Paēdušai Latvijai» ir paredzētas tiem, kam kaut kādu atbildību dēļ nav trūcīgā vai maznodrošinātā statusa, taču ģimenei ir mazi ienākumi. Šādas ģimenes vidēji mēnesī ir ap četrdesmit. Šai akcijai, kura norisinās divas reizes gadā – rudenī un pavasarī –, šogad aprit jau piecpadsmit gadi, un mūsu biedrība tajā piedalās astoto gadu. Ja ģimenei ir trūcīgā vai maznodrošinātā statuss, viņi saņem Eiropas pārtikas pakas.

Kas ietilpst šajā pārtikas pakā un kā to var saņemt?

– Vienas pārtikas pakas vērtība ir ap 20 eiro, un mēs paši tās sakomplektējam, liekot iekšā to, ko cilvēki ir saziedojuši. Tās pamatlīstas noteikti ir milti, cukurs, eļļa, graudaugu produkti (griķi, rīsi, ma-

karoni), konservi, pupiņas un, protams, kāds saldumiņš, kas īpaši svarīgi ir bērniem. Mēs arī lūdzam cilvēkiem ziedojot iekļaut šādus produktus. Ziedošanas process norisinās tā, ka biedrības pārstāvji veikalā uzrunā apmeklētājus, informējot par šo akciju, un lūdzam ziedot tieši mūsu biedrībai. Kāds var atļauties nopirkt un ziedot vienu rīsu paku, cits ziedo veselu pārtikas maisu. Bet gribu uzsvērt, ka pat vismazākais ziedojums skaitās!

Vēlos izmantot iespēju, lai pateiktu paldies cilvēkiem, kuri palīdzēja nupat 12. oktobrī notikušajā «Paēdušai Latvijai» akcijā – Vēsmai Āboliņai, Sanitai Loginovai, Kasparam Upeniekam, Jānim Gavaram, Kristīnei Priživoitei, Līgitai Rubīnei, Edijam Liberam, savai ģimenei un bērniem – Mārtiņam, Dārtai un Kārlim Matisāniem – liels paldies!

Gan «Paēdušai Latvijai», gan Eiropas pakas mēs dalām katru ceturtdienu no plkst. 15.00 līdz 18.00. Katrai ģimenei pienākas viena paka vienu reizi mēnesī. Reizi mēnesī mēs arī izbraucam uz pagastiem un piegādājam tās, kur nepieciešams, jo ne visiem ir iespēja atbraukt uz pilsētu.

Kāda ir izsniegto pārtikas paku statistika?

– Kā jau minēju, «Paēdušai Latvijai» mums katru mēnesi ir ap četrdesmit ģimenēm. 2023. gadā izsniedzām aptuveni 2000 Eiropas pārtikas pakas un palīdzējām ap 900 ģimenēm.

Kādos projektos jūs vēl piedalāties?

– Ir dažādi īslaicīgi projekti, kuros piesaistām līdzekļus. Piemēram, mums ir bijusi kanisterapija, mākslas terapijas nodarbības. Es pati nesen biju pieredzes apmaiņas braucienā uz Islandi. Nedēļas garumā mācījāmies, kā strādā citas nevalstiskās organizācijas.

Kāda jums ir sadarbība ar Preiļu novada pašvaldību?

– Varu teikt lielu paldies Preiļu novada pašvaldībai par telpām, kuras mums ir piešķirtas bezmaksas lietošanai. Un arī paldies, ka pašvaldība mani, var teikt, piespieda reģistrēties kā sabiedriskā labuma organizācijai. Ja mums nebūtu šī statusa, ar nākamo gadu būtu jāmaksā telpu nomas maksa.

Kāpēc tikai tagad, pēc desmit gadiem, reģistrējāties kā sabiedriskā labuma organizācija?

– Neregistrējos birokrātijas dēļ. Vēlos uzsvērt, ka šī biedrība nav vēsta uz peļņu, tas nav uzņēmums. Mēs visu darām paši un par šo darbu nesāņemam atalgojumu, tai skaitā es kārtāju grāmatvedību, atskaites Valsts ieņēmumu dienestam, un tas ir papildu slogs, kam es veltu vismaz pusdi-

nas sava «brīvā laika». Un tieši šī iemesla dēļ mēs neregistrējamies, jo tie ir papildu bezjēdzīgu papīru kalni, kuru nokārtošana prasa laiku, kuru es labprātāk veltu praktiskākai palīdzībai.

Kādi ir biedrības nākotnes plāni un vai plānojat paplašināt pakalpojumu klāstu?

– Jā, mums tomēr ir apritējuši desmit gadi kopš darbojamies, un tas ir tāds laika nogrieznis, kad būtu nepieciešams atskatīties uz padarīto un plānot turpmāko. Ļoti pieprasīti ir sociālie pakalpojumi, jo diemžēl ir daudz ģimeņu, kurās aug bērni ar veselības problēmām. Tāpēc es redzu, ka mēs varētu uzlabot sociālo pakalpojumu jomu. No oktobra mēs piedāvājam ABA terapiju, ko vada Dana Brence tepat Preiļos. Protams, ja vecāki neiegūst ziedotāju līdzekļus, viņiem šis pakalpojums ir jānodrošina no sava ģimenes budžeta, kas nav lēts priekšs, jo viena nodarbība maksā 40 eiro. Nedēļā ir nepieciešamas 2–3 nodarbības, viens terapijas kurss ilgst vairākus mēnešus. Es domāju, ka Latvijā nav daudz ģimeņu, kuras pašas to spēj atļauties. Mums ir jāveido iekļaujoša sabiedrība un jāpalīdz šiem īpašajiem bērniem. Ja ar šādu bērnu tiek strādāts, viņš labāk spēj iekļauties sabiedrībā un pieaugot reizēm pat nevar pateikt, ka šim cilvēkam ir kāda diagnoze. Tāpēc es vēlētos ņemt par piemēru to, ko dzirdēju un redzēju Islandes braucienā, kur lūdzu līdzcilvēkiem ziedot naudu kā ikmēneša maksājumu, lai pakalpojumu sniedzējs spētu nodrošināt sociālo pakalpojumu bez maksas bērniem ar autismu, autiskā spektra traucējumiem. Jāskatās, vai mēs ko līdzīgu varētu ieviest šeit Preiļos. Vēl viena Islandē noskatīta ideja – tur biedrības veido dažādus produktus, piemēram, zeķes vai somiņas ar savu logo un tirgo, tādā veidā vācot ziedojumu naudiņu. Iespējams, mums arī būtu jāsāk nodarboties ar sava veida uzņēmējdarbību, lai piesaistītu vairāk naudas, ko novirzīt palīdzībai.

Kā sabiedrība var atbalstīt jūsu darbu?

– Manuprāt, lieliski būtu šādi automātiskie ikmēneša ziedojumi. Ja mums kaut pieci tūkstoši cilvēku varētu ziedot katru mēnesi divus eiro, tā jau būtu milzīga palīdzība šiem bērniem, kuriem ir nepieciešama ABA terapija. Es to ļoti vēlētos, bet ir jābūt sabiedrības iesaistei. Man ir daudz draugu un mana ģimene, kuri iesaistās mūsu biedrības darbā brīvprātīgi. Mēs esam cilvēki, kuri ziedo savu laiku un pretī saņemam gandarījumu par labu darbu. Bet darba roku nekad nebūs par daudz, tāpēc aicinu ikvienu, kurš vēlas iesaistīties, ar mani droši sazināties. ▣

Maisi ar saziesto pārtiku akcijā «Paēdušai Latvijai»

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Desmit gadi rūpēs un palīdzībā: Inese Matisāne par ģimeņu atbalsta centru «Puķuzirnis»» saturu atbild SIA «Vietēja».

MAF
Mediju atbalsta fonds